

IX. HISZEM A SZENT KATOLIKUS ANYASZENTEGYHÁZAT

**Hiszem a katolikus
Anyaszentegyházat,**

**Hiszek az egy, szent, katolikus
és apostoli Anyaszentegyházban,**

- 1./ Szentlélek és az Egyház, hiszem a szent, katolikus Anyaszentegyházat
- 2./ Egyház Isten tervében. Egyház nevei, szimbólumai, eredete, alapítása és küldetése
- 3./ Az Egyház misztériuma, Istennel való egysége, az üdvösség egyetemes szentsége
- 4./ Az egyház Isten népe, Krisztus teste, Szentlélek temploma

1./ Szentlélek és az Egyház, hiszem a szent, katolikus Anyaszentegyházat

Az Egyházban valljuk, hogy minden szentség forrása és ajándékozója a Szentlélek. (KEK 749) Hinni, hogy az Egyház szent, katolikus, és egy, elválaszthatatlan az Atya, a Fiú és a Szentlélekbe vetett hitünktől. Krisztus nemcsak a nemzetek világosságául rendeltetett, hanem az Egyház világosságául is. Az Egyház feladatul kapta, hogy hirdesse az evangéliumot, amelyen keresztül Krisztus minden embert meg akar világosítani és elvezetni Istenhez. Isten az Egyházban helyezi el azokat az ajándékait, amelyekkel üdvözíteni, segíteni akar. (KEK 750)

Az Egyház eredetileg „ecclesia” (a görög ek-kalein igéből származik), mely összehívást jelent: általában népgyűlést vallásos jelleggel. Ezt a szót az Ószövetség görög fordításában a választott nép Isten előtti összejöveteleire alkalmazták, főleg a Sinai-hegynél történt összejövetelre, ahol Izrael megkapta a törvényt, ahol Isten szent népévé vált. Keresztény szóhasználatban jelenti azokat, akiket Isten Igéje megvilágosít és összegyűjt, hogy Isten népét alkossák, és Krisztus testévé válhassanak. (KEK 777)

2./ Egyház Isten tervében. Egyház nevei, szimbólumai, eredete, alapítása és küldetése

Az „ecclesia” magyar megfelelője az „Egyház” szó helyi közösséget jelent. Jelenti azt a liturgikus közösséget, illetve a hívők egyetemes közösségét, azt a népet, amelyet Isten az egész világból egybegyűjt. Ez tulajdonképpen eucharisztikus összejövetel, mely Krisztus szavából és testéből él, s így válik maga is *Krisztus Testévé*. A görög „*Küriakē*”-ből származik az angol *church* és a német *Kirche*, ami azt jelenti: ami az Úrhoz tartozik.

A Szentírásban egymással összefüggő képek és előképek sokaságát találjuk, melyekkel a kinyilatkoztatás az Egyház kimeríthetetlen misztériumát világítja meg. Az Ószövetségben, mint *Isten népe* kap jelentést, míg az Újszövetségben az Egyház feje Krisztus, s így a nép az Ő Teste lesz. (KEK 753) Ezek a szimbólumok a környezetből adódtak, a pásztoréletből, földművelésből, családból, stb. Ebben a jelentésben az Egyház „*akol*”, melynek egyetlen ajtaja maga Krisztus. Ugyanakkor „*nyáj*” is, amelynek pásztorja Krisztus, aki vezeti és táplálja, s aki életét adja juhaiért. (KEK 754)

Az Egyház jelentése még „*megmunkált föld*”, vagyis Isten szántóföldje, ahol az ősi olajfa nő, melynek gyökerei a pátriárkák voltak, de jelent még „*szőlőskertet*”, ahol Krisztus az igazi szőlőtő aki életet ad a szőlővesszőknek, vagyis az Egyház tagjainak. (KEK 755)

Maga az Úr, Isten épületének mondja az Egyházat, ahol saját maga a szegletkő, amelyet az építők elvetnek, mégis erre az alapra épül az Egyház, amely Isten hajléka, Isten háza, ahol az Ő *családja* lakik, a szent *templom* ahogy az egyházatyák jelenítik meg. A liturgia szent városhoz, új Jeruzsálemhez is hasonlítja, ugyanis mint élő kövek épülünk bele itt a földön. (KEK 756)

Az Egyházat nemcsak mennyből alászállott *mennyei Jeruzsálemnek*, a völegényének felékesített *menyasszonyhoz* hasonlítják (Jel 21,1-2), vagy *anyánknak* hívjuk (Gal 4,26), vagy mint a szeplőtelen Bárány jegyesét ábrázoljuk, akiért életét adta Krisztus, hogy megszentelje. (KEK 757)

Az Egyház misztériuma az örök Atya bölcsességének és jóságának titokzatos terve, amelyért megteremtette az egész világot, és elhatározta, hogy fölemeli az embert, hogy isteni életében részesítse. Fiában hív meg erre bennünket, hogy legyünk Isten gyermekei. Ez a család az Atya terve szerint fokozatosan, az emberi történelem folyamán lépésről-lépésre alakul és valósul meg. A végső időkben, a Szentlélek kiáradásával mindez nyilvánvaló lett, de majd csak az idők végén fog dicsőségesen beteljesedni. (KEK 778)

„A világ az Egyházért lett teremtve” - mondták az első idők keresztényei. Még a fájdalmas események – mint az angyalok bukása, a bűnbeesés – sem tudják ezt megváltoztatni. Isten megengedi, hogy ezáltal az ő világ iránti mély szeretetét megismerhessük. (KEK 760)

Az Egyház összehívása a válasz a bűn okozta káoszra, amely Ábrahám meghívásával kezdődik, akinek Isten megígéri, hogy nagy nép atyjává teszi. Ezután következik Izrael népének létrehozásával, aki a nemzetek „jelvé” lesz, mégis úgy viselkedik, mint egy „utcalány”, aki megszegi a szövetséget. Krisztus új és örök szövetséget hirdet, amelyet eljövételével alapít meg, indít útjára, és bíz az apostolokra. Feladatuk a „jó hír”, az evangélium terjesztése, az emberek meghívása az Isten országába, s ez nem más, mint az Egyház, amely már itt a földön, titokzatos módon megvalósul Krisztus szavában, és az Eucharishtiában, amelyet a kereszten a szívéből kifolyó vér és víz jelez. (KEK 764, 765, 766)

Pünkösdkor, amikor a Szentlélek elküldetett, hogy megszentelje ezt az Egyházat, ekkor vált világossá feladata, amely „missziós”, hiszen az egész világra küldetnek, hogy tanítvánnyá tegyenek minden népet (Mt 28,19-20).

Az Egyház azonban csak a mennyei dicsőségében válik majd tökéletessé, Krisztus dicsőséges eljövetelekor. Addig azonban zarándokútját járja a világ üldözései és Isten vigasztalásai közepette. Vágyakozik a beteljesülésre, de tudja, hogy mindez csak nagy megpróbáltatások árán valósul majd meg. (KEK 769)

3./ Az egyház misztériuma, Istennel való egysége, az üdvösség egyetemes szentsége

Az Egyház a történelemben él, de ugyanakkor fölötte is áll. Látható mivoltában hordozza a lelki valóságot, az isteni életet. (KEK 770)

Mivel látható alakban van a földön, ezért hierarchikus szervezettel ellátott társaság, látható lelki gyülekezet, amely arra hivatott, hogy a hit, a remény, és a szeretet közösségét alkossa. Egyetlen közvetítő maga Krisztus, aki által mennyei javakban bővelkedik és szentté válik. Így lesz egyszerre látható emberi, és láthatatlan isteni elemekből álló egyetlen összetett valóság. (KEK 779)

Az Egyház, mivel Krisztussal, mint vőlegényével egyesült, maga is misztériummá válik (Kol 1,27). Megvalósul a szeretet által az emberek Istennel való közössége, mely „soha nem szűnik meg” (1Kor 13,8). Az Egyház hierarchikus szerkezete megfelel a Vőlegény odaadásának, s a menyasszonynak szerető odaadása a vőlegény felé. Misztérium ez, amelyben Mária mindnyájunkat megelőz az életszentségben, aki szeplő és ránc nélküli menyasszony, s emiatt az Egyház máriás jellege megelőzi a péteri jelleget. (KEK 773)

4./ Az Egyház Isten népe, Krisztus teste, a Szentlélek temploma

A görög **müsztérion** szót két szóval fordították latinra: *mysteriummal* és a *sacramentummal*.

A sacramentum inkább a látható jelet fejezi ki, s a mysterium a láthatatlan, rejtett valóságot. Az üdvösség misztériuma ugyanis nem más, mint Krisztus, aki a hét szentségben jelen van és általuk fejt ki működését, árasztja ki a Szentlélek láthatatlan kegyelmeit az Egyházra, mint az Ő Testére.

Így válik az Egyház az emberek Istennel való bensőséges egyesülésének szentségévé és az emberi közösség szeretetben való egységének a helyévé. (KEK 775) Így nő össze az emberi nem egyetlen Testté, Isten népévé és lesz a Szentlélek temploma. Az Egyház olyan szentség, amely Krisztus eszköze mindenki megváltásához. (KEK 776)

Isten tervében már kezdettől meg volt, hogy az embereket ne egyenként, hanem társas kapcsolatban üdvözítse, néppé tegye őket, s ezt először az izraelita nép kiválasztásával tette meg, amellyel szövetséget kötött, oktatta, megszentelte. Ez azonban csak előkészítése volt az új és örök szövetségnek, amely Krisztusban kötött meg, s a Lélekben teszi őket eggyé. (KEK 802)

Isten népe azonban olyan sajátosságokat hordoz, amely megkülönbözteti a történelem minden vallási, népi, politikai és kulturális csoportjától, ugyanis egyetlen nép sem sajátíthatja ki Istent magának, Isten azonban maga választotta ki népét: „választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet ... vagytok” (1Pt 2,9). (KEK 803) A nép tagjává nem a testi születés, hanem a Lélekből való születés által leszünk, vagyis „vízből és Szentlélekből születés” (Jn 3,3-5), azaz a Krisztusba vetett hit és a keresztség által. (KEK 804)

Ez a nép az Isten fiainak szabadságát és méltóságát hordozza, s szívükben a Szentlélek úgy lakik, mint templomban. (KEK 809) A tagok kapcsolatban állnak egymással, különlegesen a szenvedőkkel, a szegényekkel és az üldözöttekkel. (KEK 806)

Küldetése, hogy a föld sója, világossága legyen, az egység, a remény és az üdvösség csírája. Egyre jobban el kell terjednie a földön, mindaddig, amíg Isten tökéletessé nem teszi a történelem végén.

A nép feje Krisztus (a Fölkent, a Messiás), akit az Atya kent föl „pappá, prófétává, királlyá” és mivel egy és ugyanaz a kenet, a Szentlélek árad a Förről a tagokra, ezért ez a nép „a messiási nép”, és részesedik Krisztus e három hivatalában. Felelős a belőlük adódó küldetésért és szolgálatért (KEK 783), hiszen a Lélek által a szentségekben teszi tulajdon testévé (KEK 805), Krisztusnak, mint főnek az Eucharishtiában megvalósuló tevékenysége által; belőle, benne és érte él. (KEK 807)

Így lesz az Egyház egyetemes Egyház, mint „az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységéből egyesített népe” (KEK 810), amelynek tagjai a Lélek sokféle ajándékát birtokolva ugyan különböznek feladataikban, de mégis egymás közti egységben és szeretetben élnek. „Ezért ha szenved az egyik tag, mind együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, valamennyi együtt örül vele” (1Kor12,26).

Szent Ferenc: Az egész rendhez írt levél

Rettegjen minden ember, reszkessen az egész világ és örömtől repessen az ég, midőn az oltáron a pap kezében nyugszik *Krisztus*, az *élő Isten Fia*.

Ó csodálatra méltó nagyság és bámulandó méltóság!

Ó, fölséges alázatosság!

Ó, alázatos fölség, hogy a világegyetem Ura, Isten és az Isten Fia annyira megalázza magát, hogy üdvösségünkért a kenyér színe alá rejtezik.

Lássátok meg, testvéreim, Isten alázatosságát és *öntsetek ki szíveteket előtte*. Alázzátok meg magatokat, hogy felmagasztaltassatok általa. Semmit se tartsatok tehát vissza magatokból, hogy egészen magához fogadjon benneteket az, aki egészen odaadja magát értetek.

(Lrend 26-29)

M E L L É K L E T

KEK 749 Az Egyházzól szóló hitcikkely az előző, a Szentlélekról szóló cikkelytől is teljesen függ. „Mivel már bizonyítottuk, hogy a Szentlélek minden életszentség forrása és ajándékozója, most valljuk, hogy az Egyházat ugyanő ajándékozta meg a szentséggel.” Az Egyház az egyházatyák kifejezése szerint az a hely, „ahol a Lélek virágzik”.

KEK 750 Hinni, hogy az Egyház „szent” és „katolikus”, továbbá „egy” és „apostoli” (miként a Nicea-konstantinápolyi hitvallás hozzáteszi), elválaszthatatlan az Atya, a Fiú és a Szentlélek Istenbe vetett hittől. Az Apostoli hitvallásban megvalljuk, hogy hisszük a szent Egyházat („Credo...Ecclesiam”), de nem azt mondjuk, hogy hiszünk az Egyházban, nehogy összekeverjük Istent az ő műveivel, s hogy világosan Isten jóságának tulajdonítsuk mindazokat az ajándékokat, melyeket ő lehelyezett Egyházában.

KEK 753 A Szentírásban egymással összefüggő képek és előképek sokaságát találjuk, melyekkel a kinyilatkoztatás az Egyház kimeríthetetlen misztériumáról beszél. Az ószövetségi képek egy alap gondolatnak, tudniillik az „Isten népe” eszméjének változatai. Az Újszövetségben mindezek a képek új középpontot kapnak, abból következően, hogy Krisztus lesz „ennek a népnek a Feje”, s így a nép az ő Teste lesz. E középpont köré rendeződnek „a pásztoréletből és a földművelésből, a házépítésből vagy a családból és a jegyességből” vett képek.

KEK 754 „Az Egyház ugyanis *akol*, melynek egyetlen és megkerülhetetlen ajtaja Krisztus. Ugyanakkor *nyáj* is, melyről Isten előre hirdette, hogy ő maga lesz a pásztor, s melynek juhait, bár emberi pásztorok legeltetik, mégis maga Krisztus, a jó pásztor, a pásztorok fejedelme vezeti és táplálja szüntelen, aki életét adta a juhokért.

KEK 755 „Az Egyház *megmunkált föld*, vagyis Isten szántóföldje. Ezen a földön nő az az ősi olajfa, melynek szent gyökere a pátriárkák voltak, s melyben megtörtént és meg fog történni a zsidók és a pogányok kiengesztelődése. Az Egyházat a mennyei Földműves mint választott szőlőskertet telepítette. Krisztus az igazi szőlőtő, aki életet és termékenységet ad a vesszőknek, azaz nekünk, akik az Egyház által őbenne maradunk, s aki nélkül semmit sem tehetünk.

KEK 756 „Gyakran Isten *épületének* is mondják az Egyházat. Maga az Úr ahhoz a kőhöz hasonlította magát, melyet elvetettek az építők, mégis szegletkövé lett (Mt 21,42; vö. ApCsel 4,11; 1Pt 2,7; Zsolt 117,22). Erre az alapra építik az Egyházat az apostolok, és tőle kapja erejét és szilárdságát az Egyház. Ez az épület különféle neveket kapott: Isten háza, melyben az ő *családja* lakik; Isten lakóhelye a Lélekben, Isten hajléka az emberekkel, főleg pedig szent *templom*, melyet az egyházatyák szava szerint a kőből épült templomok megjelenítenek, s a liturgia méltán hasonlítja a szent városhoz, az új Jeruzsálemhez. Benne ugyanis mint élő kövek épülünk itt a földön. E szent várost János úgy látja, hogy a világ megújulásakor leszáll a mennyből, Istentől, és oly szép, mint a vőlegényének fölékesített menyasszony (Jel 21,1-2).

KEK 757 „Az Egyházat, melyet 'mennyei Jeruzsálemnek' és 'anyánknak' is neveznek (Gal 4,26), úgy írják le, mint a szeplőtelen Bárány szeplőtelen *jegyesét*, akit Krisztus »szeretett, és akiért fölládozta magát, hogy megszentelje« (Ef 5,25-26), akit fölbonthatatlan szövetséggel vett magához, és szüntelenül »táplál és gondoz« (5,29).

KEK 760 „A világ az Egyházért lett teremtve” - mondták az első idők keresztényei. Isten a világot a maga isteni életében való közösség miatt teremtette, a közösségért, mely az emberek Krisztusba való „összehívása” által valósul meg, és ez az „összehívás” az Egyház.

Az Egyház mindenek célja, és a fájdalmas eseményeket is – mint az angyalok bukását és az ember bűnét – Isten csak azért engedte meg, hogy alkalmak és eszközök legyenek karja erejének kiterjesztésére és a világ iránti szeretetének teljes mértékű kitágítására:

„Miként Isten akarata mű és a világnak hívjuk, úgy az ő terve az emberek üdvössége, és úgy hívjuk, hogy Egyház.” (Alexandriai Kelemen)

KEK 764 „Ez az ország Krisztus szavában, tetteiben és jelenlétében ragyogott föl az embereknek.” Jézus szavát befogadni annyit jelent, mint „magát az országot befogadni”. Ennek az országnak a csírája és kezdete azok „kisdéd nyája” (Lk 12,32), akiket Jézus maga köré gyűjt, s akiknek ő a pásztora. Ők alkotják Jézus igazi családját. Akiket így maga köré gyűjt, azoknak egy új cselekvésmódot és egy saját imádságot tanít.

KEK 765 Az Úr Jézus olyan szervezetet adott közösségének, mely meg fog maradni az ország beteljesüléséig. Első helyen áll a Tizenkettő kiválasztása Péterrel mint fővel. Ők, akik Izrael tizenkét törzsét képviselik, az ők Jeruzsálem alapkövei. A tizenkettő, és a többi tanítvány részesedik Krisztus küldetésében, hatalmában, de sorsában is. Ezekkel a cselekményekkel készíti elő és építi Krisztus az Egyházat.

KEK 766 Az Egyház azonban mindenekelőtt Krisztusnak üdvösségünkért történt teljes odaadásából született, melyet ő az Eucharisztia alapításában elővételezett és a kereszten vitt véghez. Az Egyház „kezdetét és növekedését jelzi a megfeszített Jézus oldalából kifolyó vér és víz” (Lumen Gentium). „Mert a kereszten elszenderült Krisztus oldalából fakadt az egész Egyház csodálatos szakramentuma” (Sacrosantum concilium). Miként Évát Isten az alvó Ádám oldalából formálta, úgy született az Egyház a kereszten meghalt Krisztus átszúrt szívéből.

KEK 769 „Az Egyház (...) csak a mennyei dicsőségben válik majd tökéletessé”, Krisztus dicsőséges eljövetelekor. Addig „az Egyház zarándokútját járja a világ üldözései és Isten vigasztalásai közepette”. Itt a földön tudja, hogy számkivetésben van, távol jár az Úrtól, és az ország teljes eljövetelére vágyakozik, az órára, „amikor Királyával a dicsőségben egyesül”. Az Egyház és általa a világ beteljesedése a dicsőségben csak nagy megpróbáltatások árán valósul meg. Akikor majd „az összes igazak Ádámtól, az igaz Ábeltől az utolsó választottig mind összegyűlnek az Atyánál az egyetemes Egyházban” (Idézetek: Lumen Gentium).

KEK 770 Az Egyház a történelemben van, ugyanakkor fölötte is áll. Csak a „hittel megvilágított értelem” láthatja meg látható mivoltában azt a lelki valóságot, mely az isteni életet hordozza.

KEK 773 Az Egyházban az embereknek ezen Istennel való közössége a szeretet által, mely „soha meg nem szűnik” (1Kor 13,8), az a cél, mely rendezi mindazt, ami az Egyházban e mulandó világhoz kötött szentségi eszköz. Az Egyház „hierarchikus szerkezete teljes egészében a tagok Krisztusban történő megszentelésére irányul. Ezt az életszentséget a „nagy misztérium” szerint kell megítélni, melyben a Vőlegény odaadásának megfelel a Menyasszony szerető önátadása” (II. János Pál). Mária mindnyájunkat megelőz az életszentségben, ami az Egyház misztériuma, amennyiben szeplő és ránc nélküli menyasszony. Emiatt az Egyház máriás jellege megelőzi a péteri jelleget.

KEK 775 „Az Egyház Krisztusban mintegy szentsége, azaz jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének” (Lumen Gentium): hogy *az emberek Istennel való bensőséges egyesülésének szentsége* legyen, ez az Egyház elsődleges célja. Mivel az emberek közötti közösség az Istennel való egységben gyökerezik, az Egyház az *emberi nem egységének* is szentsége. Az Egyházban ez az egység már alakul, mivel az embereket összegyűjti „minden nemzetből, törzsből, népből és nyelvből” (Jel 7,9); ugyanakkor az Egyház „jele és eszköze” e még alakuló egység tökéletes megvalósulásának.

KEK 777 Az „ecclesia” szó „összehívást” jelent. Azok gyülekezetét jelöli, akiket Isten Igéje összehív, hogy Isten népét alkossák, s akik – mert Krisztus teste táplálja őket – Krisztus testévé válnak.

KEK 778 Az Egyház Isten tervének egyszerre útja és célja: előképe a teremtésben van, az őszövetség előkészítette, Jézus Krisztus szavai és cselekedetei megalapították, megváltó keresztye és föltámadása valóra váltotta, és a Szentlélek kiáradása mint az üdvösség misztériumát kinyilvánította. A mennyei dicsőségben fog beteljesedni mint az összes – földről – megváltottak gyülekezete.

KEK 779 Az Egyház egyszerre látható és lelki, hierarchikus társaság és Krisztus titokzatos teste. Egyetlen, emberi és isteni elemből formált valóság. Ebben rejlik az Egyház misztériuma, amit csak hittel lehet elfogadni.

KEK 802 Jézus Krisztus „önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson és jótettekben buzgólkodó választott népévé tegyen” (Tit 2,14)

KEK 803 „Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok” (1Pt 2,9).

KEK 804 Isten népébe a belépés a hit és a keresztség által történik. „Isten új népébe minden ember meghívást kap” (Lumen Gentium), hogy Krisztusban „Isten családját és egy népét alkossák” (Ad gentes).

KEK 805 Az Egyház Krisztus teste. A meghalt és föltámadott Krisztus teszi a hívők közösségét tulajdon testévé a Lélek és annak a szentségekben, főként az Eucharisziában megvalósuló tevékenysége által.

KEK 806 Ennek a testnek az egységében a tagok és a feladatok különböznek. Az összes tagok kapcsolatban állnak egymással, egész különlegesen a szenvedőkkel, a szegényekkel és az üldözöttekkel.

KEK 807 Az Egyház olyan test, melynek Krisztus a feje: belőle, benne és érte él; Krisztus az Egyházzal és az Egyházban él.

KEK 809 Az Egyház a Szentlélek temploma. A Lélek a misztikus test lelke; forrása az Egyház életének, egységének a különbözőségben, valamint az Egyház által birtokolt ajándékoknak és karizmáknak.

KEK 810 „Így jelenik meg az egyetemes Egyház, mint »az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységéből egyesített nép«” (Lumen Gentium).

Irodalom:

Assisi Szent Ferenc Művei Újvidék, Szeged, Csíksomlyó Agapé 1992.

A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK) Budapest, Szent István Társulat 2013.

